

Таким чином, виконання цих завдань повинно також супроводжуватися систематичним поступовим збільшенням матеріального забезпечення, забезпеченням кадровими ресурсами. В той же час зумовлюється необхідність ґрунтовного аналізу кадрового наповнення судової системи суддями та працівниками апарату суду та визначення, наскільки ефективно вони використовуються і яких заходів можна вжити для збільшення їх компетентності, вдосконалення діяльності та продуктивності.

Вдосконалення функціонування ДСА України сприятиме ефективному забезпеченню діяльності суддів та працівників апаратів судів, а відтак, у свою чергу, забезпечуватиме ефективне відправлення правосуддя. Покращення професіоналізму ДСА України підвищить професіоналізм суддів і працівників апаратів судів, що сприятиме зміцненню авторитету судді як носія судової влади та судової гілки влади в цілому, відновлення довіри суспільства до суду.

НЕСТЕРЧУК Л. П.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри організації судових та правоохоронних органів

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУДІВ У ВІДПОВІДНОСТІ З ВИМОГАМИ ЗАКОНУ

Для демократичного суспільства дуже важливо сформувати правильно організовану судову систему, спроможну забезпечити громадянам доступ до безстороннього та неупередженого судді.

В історії розвитку національної судової системи мали місце, головним чином, два підходи щодо структурної організації системи судового управління. Перший передбачав наявність відповідних повноважень у виконавчо-розпорядчих (державно-управлінських) органах в особі Міністерства юстиції та його органів на місцях, а інший — повну концентрацію державно-управлінських повноважень у вищестоящих судових інстанціях. Разом з тим, потреби ефективного здійснення правосуддя за умов побудови правової держави вимагають якісного підняття рівня управління в судовій системі при одночасному реальному дотриманні принципу незалежності суддів, що фактично може бути досягнуто завдяки скоординованій діяльності спеціально утвореної Державної судової адміністрації України (далі — ДСА), завданням якої повинно бути виключно організаційне забезпечення судів, та керівників відповідних судових органів, які мають діяти за умов достатніх

матеріально-фінансових ресурсів і злагодженої роботи професійного апарату судів.

Виконання завдань, які охоплює функція організаційного забезпечення діяльності судіву відповідності з вимогами закону, ні в якому разі не повинно здійснюватись зі шкодою принципу самостійності судів, незалежності і підлеглості тільки закону суддів та приймаючих участь у здійсненні правосуддя представників народу. Сутність даної функції складається у всемірному сприянні судам у належному здійсненні ними своїх повноважень, якими вони наділені як органи судової влади, особливо повноважень у здійсненні правосуддя.

У національній правовій системі України ще з радянських часів використовується термін «судове управління», але в країнах розвинутої демократії широко застосовується термін «адміністрування судів», зміст якого охоплює і організаційне і фінансово-матеріальне забезпечення діяльності судів. В сучасній інтерпретації цього терміну, а також, виходячи з аналізу міжнародних документів та з питань діяльності судів, поняття «адміністрування судів» є більш доцільнішим у національній правовій теорії та практиці, правовому регулюванні.

Управлінські дії у судовій системі мають свої особливості, які походять із статусу суддів і особливого характеру діяльності суду. Тому: 1) необхідно уніфікувати адміністрування судів, виключити дублювання управлінських функцій, зробити його оптимальним, мінімально затратним і ефективним, спрямованим на виконання основної функції судової влади; 2) призначення суддів на адміністративні посади у всіх судах загальної юрисдикції повинно здійснюватися на єдиних засадах — зборами суддів відповідного суду на один трирічний строк в порядку черговості — голова суду незалежно від інстанційності суду повинен мати одного заступника і виконувати функції керівника суду як органу державної влади, зокрема представницьку і контролю за роботою апарату суду і свою основну функцію — здійснення правосуддя; 3) управління судом як юридичною особою має здійснювати керівник апарату суду або відповідна посадова особа апарату суду; 4) питання внутрішньої діяльності судів вирішуються органами суддівського самоврядування, їх рішення є обов'язковими для суддів, у тому числі й тих, які виконують адміністративні функції.

В Україні діє єдина система забезпечення функціонування судової влади. Судові органи, інші органи державної влади беруть участь в організаційному забезпеченні діяльності судів у випадках і порядку, передбачених українськими законами (Закон України «Про судоустрій і статус суддів» та Закон України «Про Конституційний Суд України») та іншими законами. Фінансування всіх судів в Україні здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України. Функції головного

розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності судів здійснюють: Конституційний Суд України, Верховний Суд України, вищі спеціалізовані суди; Державна судова адміністрація України — щодо фінансового забезпечення діяльності судів загальної юрисдикції першої та другої ланки, діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі — ВККС), органів суддівського самоврядування, Національної школи суддів України та Державної судової адміністрації України.

ДСА втратила повноваження з забезпечення необхідних умов для підвищення кваліфікації суддів; з ведення статистичного і персонального обліку даних про кадри судів, підготовки матеріалів щодо призначення, обрання та звільнення суддів; з оприлюднення інформації щодо ініціювання питання про обрання суддів безстроково; з організації проходження практики в судових установах і розробки відповідних програм; із здійснення матеріального і соціального забезпечення суддів, медичного обслуговування та санаторно-курортного лікування суддів; з організації та фінансування будівництва і ремонту будинків та приміщень судів; з визначення нормативів навантаження суддів у судах усіх рівнів та кількісної складової суддів у відповідних судах.

Новими повноваженнями ДСА визначено: 1) представництво судів у відносинах із Кабінетом Міністрів України та Верховною Радою України під час підготовки проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік у межах повноважень, визначених Законом України «Про судоустрій і статус суддів»; 2) організація забезпечення функціонування автоматизованої системи визначення члена ВККС; 3) затвердження положення про бібліотеку суду; 4) забезпечення функціонування автоматизованої системи визначення члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України; 5) організовує комп'ютеризацію судів для здійснення судочинства, діловодства, інформаційно-нормативного забезпечення судової діяльності та забезпечення функціонування автоматизованої системи документообігу в судах; забезпечує суди необхідними технічними засобами фіксування судового процесу в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на фінансування відповідних судів; 6) забезпечує ведення Єдиного державного реєстру судових рішень та Реєстру електронних адрес органів державної влади, їх посадових та службових осіб, забезпечує функціонування системи відеоконференцз'язку для участі осіб у засіданні суду в режимі відеоконференції; 7) організовує діяльність служби судових розпорядників та інше.

В процесі подальшого удосконалення правової системи України необхідно дотримуватись узгодженого із засадами верховенства права спрямування на послідовне забезпечення повноти судової

влади як в сфері правосуддя, так і формуванні суддівського корпусу та організаційно-правових основ функціонування судової влади, включаючи і відповідальність суддів, прокурорів, адвокатів.

ХРАПЕНКО О. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри організації судових та правоохоронних органів,
кандидат юридичних наук

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО СТАЖУВАННЯ ДЛЯ МАЙБУТНІХ АДВОКАТІВ

У серпні 2012 року набрав чинності новий Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі Закон). Разом з прийнятим у квітні 2012 року Кримінальним процесуальним кодексом України він створює основу для надання належної правової допомоги. Новий закон регулює питання адвокатської діяльності більш детально і глибоко, а також усуває ті прогалини, які мали місце в регулюванні адвокатської діяльності раніше.

Одним з найбільш резонансних питань пов'язаних з адвокатською діяльністю — є стажування осіб, які виявили бажання отримати свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю.

Відповідно до Закону, особа, яка успішно склала кваліфікаційний іспит, повинна проходити стажування шість місяців у адвоката, який має стаж адвокатської діяльності — 5 років та який включений до реєстру адвокатів — керівників. Звернувшись до відповідної ради адвокатів регіону — особа може за власним бажанням вибрати адвоката, у якого вона бути проходити стажування, чи рада адвокатів регіону — може призначити такого адвоката. Особливістю є те, що стажист, у період проходження стажування може змінити адвоката, у якого він навчається, а також стажування може бути призупинено, але не більше ніж на 6 місяців.

Для регулювання даного питання, Рада адвокатів України затвердила Положення про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю. У відповідності з даним положенням і статтею 10 Закону, особи, які успішно склали кваліфікаційний іспит, зобов'язані пройти шестимісячне стажування. Одним з найбільш обговорюваних питань серед вчених — юристів і практиків, що стосуються стажування майбутніх адвокатів, слід виділити плату за проходження стажування. Положення передбачає оплату для кандидата в адвокати — 20 мінімальних